

Tietävästi Pielisjärven ensimmäinen maatalousnäyttely järjestettiin 5-6.9.1931. Näyttelypaikkana oli Mähkön kartano peltoineen. Siihen aikaan tapahtumat olivat maakunnallisia, pääosin vielä pitäjakohtaisia, koska liikkuminen kauemmas oli vielä hankalaa ja hidasta.

Näyttely sai alkunsa, kun Lieksan maamiesseuran toimesta kutsuttiin toisten täällä toimivien maamiesseurojen edustajat yhteiseen neuvottelutilaisuuteen 28.2.1931. Kutsua noudatti 8 seuraa. Yhteisneuvottelussa puheenjohtajana toimi H.J. Vänskä Lamminkylästä ja pöytäkirjan laati silloinen maatalousneuvoja V.E. Jääskeläinen, joka sittemmin jatkosodan alussa kaatui Tuulijärvellä. Näyttelyä valmistelemaan valittiin kymmenhenkinen toimikunta, jonka kokoonkutsujaksi valittiin sihteerinä toiminut Jääskeläinen. Näyttelypaikaksi suunniteltiin alkuun Lieksan maamiesseuran taloa Mäntylää ympäristöineen, mutta varsin pian paikka huomattiin sopimattomaksi ja niin päädyttiin Enso-Gutzeitin Mähkön kartanoon, jossa oli avarat karjasuojat ja riittävästi peltoa näyttelyalueeksi. Sisäosastoille järjestyi hyvät tilat läheiseltä Rantalan kansakoululta.

Näyttelyssä pääpaino oli karjan esittelyssä, esitelmissä sekä käsitöiden näyttelyssä. Lisäksi järjestettiin erilaisia työhön liittyviä kilpailuja. Kyntö ja ojankaivu olivat tietysti mukana. Halonteossa, joka on muuten nykyäänkin suosittu kilpailulaji, oli paras Otto Kukkonen. Parhaat heinäseipäät veisteli Antti Kainulainen Viekistä ja kylän paras lypsäjä oli Aino Tolvanen Lamminkylästä. Naisten ja miesten taidokkaat käsityöt olivat esillä Rantalan koululla. Naisten kotiteollisuusosasto oli korkeatasoinen kauniine mattoineen ja ryijyineen. Kunniapalkinto annettiin Kaisa Ignatiukselle pellava ja villalangoista. Näyttelyn ohjelmassa oli sellainenkin erikoisuus kuin tupakanviljelykilpailu kesällä. Parhaimmat kessut kasvattelivat Veikko Heikura ja Viensuun Antti Oinonen. Kelpasi niistä kääraistä sätkä tai täyttää piipun koppa, ihan oman pitäjän tuotteista.

Näyttelyyn oli tuotu lehmiä peräti 58 kappaletta. Lehmien tuotokset olivat nykyisiin verrattuna vaatimattomia, koska suomenkarjaan kuuluvat lehmät olivat pienikokoisia, rehusutus ja jalostus vaatimatonta. Keinosiemennystä ei vielä ollut, vaan tilojen omat sonnit hoitivat jälkikasvun. Kuitenkin Jamalain Suonpäästä Otto Tuppuraisen lehmä Heluna oli tuottanut maitoa kunnioitettavat 4946 kg, rasvaprocentin ollessa 4.99. Hyviä lehmiä löytyi myös Markku Hassiselta Vuonislahden Hassilasta, J.G. Ryynäselältä, kunnallisneuvos ja silloinen kansanedustaja, joka kuoli pari vuotta myöhemmin. Näyttelyn pitopaikasta Mähkön kartanosta oli mukana myös useita lehmiä.

Näyttelyn hevososasto oli korkeatasoinen. Hyvä työhevonen oli siihen aikaan arvossaan. Kantelelahden Pekka Toivaselta oli mukana kantakirjaori Räntä ja parhaana kantakirjatammana palkittiin Rokkolanniemen Juho Kärkkäisen tamma Riikka, jolla oli ikää silloin jo 20 vuotta. Hyviä hevosia toivat näyttelyyn mm. Ansu Vartiainen, Taavi ja Juho Kärkkäinen Viekistä. Juho Eskeliseltä Viensuulta oli useita hevosia mukana näyttelyssä. Hevosilla tehtiin vielä silloin maataloustyöt ja puunkorjuussa hevonen oli ainut vetopeli, koneellisesta puunkorjuusta ei ollut vielä tietoaakaan. Näyttelyssä oli kyllä esitteen mukaan koneosasto, mutta kalusto lienee ollut hevosvetoista, tosin kyntönäytös traktorilla oli ohjelmassa hevoskynnön rinnalla.

Näyttelyä kunnioitti käynnillään Kuopion Läänin silloinen maaherra Gustaf Ignatius, joka joutui näyttelyn toisena päivänä tutustumaan osastoihin rankkasateessa. Näyttelyuutisen

mukaan kenttä muuttui savivelliksi ja verotti kävijöiden määrää tuntuvasti. Kuitenkin kävijöitä oli useita tuhansia ja näyttelystä aiheutuneet kulut saatiin katetuksi.

Molempien näyttelypäivien lopuksi oli järjestetty juhlaillamat Lieksan työväentalolla. Runsaan kulttuuripitoisen ohjelman päätteeksi oli tunti tanssia Joensuun suojeluskunnan soittokunnan tahdissa. Lehtiuutisten mukaan avara sali oli viimeistä sijaa myöten täynnä.

Näyttelyn käytännön järjestelyistä vastasivat eri osastot, jotka näyttelyn päätoimikunnan alaisuudessa hoitivat arvostelun ja palkitsemiset. Päätoimikuntaan kuuluivat maanviljelijä Otto Tuppurainen puheenjohtajana, maatalousteknikko V.E.Jäskeläinen sihteerinä ja jäsenenä tilanhoitajat M.Ahtiainen ja P.Mattila, opettaja S.V.Vuorialho sekä maanviljelijät J.Mikkonen, M.Oinonen, V.Kärki, Olli Nevalainen ja T.Saarelainen.

Lähteet: Lieksan maamiesseuran arkisto
Karjalainen
Karjalan Maa